

Nr. 1 (861)

www.lyberti.com

Joi, 17 decembrie 2020

LIBERTATEA

CUVÂNTULUI

**SĂRBĂTORI
LUMINATE!**

Mihail Acatrini, directorul școlii din Băhrinești, Lider al Învățământului din Ucraina

În capitala Ucrainei a avut loc ceremonia de decernare a medaliilor de Lider al învățământului ucrainean, oferite persoanelor care au contribuit la consolidarea și perfecționarea sistemului de educație din țară.

Printre laureați se numără și directorul școlii de cultură generală din satul Băhrinești din raionul Hliboca, domnul Mihail

Acatrini. Mențiunea a fost oferită de Ivan Beh — directorul Institutului de Cercetare a Problemelor Educației din cadrul Academiei Naționale de Științe Pedagogice.

Domnul Mihail Acatrini este poate unicul director de școală care păstrează în biroul său „Abecedarul” după care el a învățat să citească, fiind elev în clasa întâi. Această relicvă scumpă îi amintește mereu de importanța științei de carte. Conduce o școală cu frumoase tradiții cărurărești, unde au fost educați și instruiți mai multe personalități marcante, cunoscute în întreaga lume. Toamna aceasta școala din Băhrinești a împlinit 135 de ani. Cu această ocazie, aici

au avut loc festivități, iar directorul Mihail Acatrini i-a invitat pe oaspeți în muzeul satului, amenajat în incinta școlii, arătându-le exponatele rare adunate de el și consacrate ilustrei familii Mandicevski, care își are originile la Băhrinești.

Domnul director Mihail Acatrini a declarat că școala este întotdeauna tânără,

fiindcă în ea se educă viitorul țării. Din 1976 Școala din Băhrinești are statutul de școală medie. De la prima promoție și până la actuala, ea a fost absolvită de circa 9 mii de absolvenți, 45 la sută dintre ei au obținut studii superioare. Cifrele vorbesc de la sine despre nivelul calitativ înalt al învățământului în această școală de la o „margină de țară”.

Românul din Cernăuți care l-a votat pe Donald Trump

Denis Boclaci, este un tânăr cernăuțean care cu 5 ani urmă s-a stabilit în Statele Unite ale Americii. Mai exact, în orașul californian Sacramento, unde de mai mulți ani locuiește familia lui. A plecat peste Ocean pentru a-i revedea pe cei dragi, fără intenția de a se stabili definitiv în această țară. Odată ce a călcat pe pământ american a simțit că și-a găsit o a doua patrie. În pragul Sărbătorilor de iarnă, Denis Boclaci a revenit la Cernăuți, iar zilele trecute a fost oaspetele redacției Libertatea Cuvântului și ne-a declarat cu mândrie că este cetățean american cu drepturi depline.

D.B.: Sunt deja cetățean cu drepturi depline al SUA. Am plecat într-o țară necunoscută mai mult din curiozitate și de dorul familiei. Adaptarea a fost dificilă, dar m-a sprijinit mult familia și prietenii. Cel mai mare impediment a fost limba. Am studiat engleza acasă, însă aceasta diferă de limba vorbită de americani. Sunt specialist în domeniul IT, însă am fost nevoit să mă

reprofilez, pentru că diplomele noastre nu sunt recunoscute în SUA. Acum sunt angajat la o firmă de transport. În America e mai simplu să-ți găsești un loc de muncă stabil și bine plătit. La ei există o bază de date despre fiecare persoană numită „Credit History”, care reprezintă un indicativ de credibilitate. Dacă ai facturi neachitate, ai încălcat legile, etc., atunci imaginea ta este grav afectată și este foarte greu să ei un împrumut sau să obții un loc de muncă.

L.C.: Ce părere au americanii despre Ucraina?

D.B.: „Urmărim cu mare atenție ceea ce se întâmplă în Ucraina. E dureros să vedem că în țara noastră de origine au loc astfel de evenimente tragice. De regulă, evenimentele din Ucraina sunt urmărite de cei care au imigrat în SUA din fostul spațiu CSI. Pe americanul de rând nu-l interesează astfel de lucruri. Mai mult, cred că majoritatea dintre ei habar nu au unde se află Ucraina pe harta lumii. Cu toate acestea ei sunt foarte prietenoși și sinceri.

L.C.: Cu cine ai votat la recente alegeri prezidențiale?

D.B.: Evident, Trump. La fel a procedat familia și toți prietenii mei. Noi am votat pentru pace.

L.C.: Cum s-a schimbat Cernăuțiul în această perioadă?

D.B.: Orașul și oamenii au rămas aceiași. Se simte că-i sărăcie, dar sunt și unele contraste care mă frapază. De exemplu, numărul mare de mașini de lux, care circulă pe străzile orașului, raportul dintre salarii și prețul mărfurilor. Americanii au salarii cu mult mai mari, dar circulă cu mașini mai economice, se îmbracă mai simplu.

Vocile copiilor, voci de înger...

După terminarea studiilor muzicale la începutul anilor 60, Ștefan Andronic a venit să lucreze în școală cu părerea însoțită de unii dascăli de-ai săi că directorii de școli, de cele mai multe ori, sunt indiferenți față de artă și activitatea artistică și că ei, profesorii de muzică, trebuie să conteze numai pe forțele proprii. Însă, directorul de atunci al Școlii medii nr. 10 de la Roșă, Victor Covalciuc, s-a dovedit a fi cu totul altul. Era un om de statură înaltă, cu studii de istorie făcute la Iași, sever și ferm în acțiuni. El l-a uimit pe tânărul pedagog Ștefan Andronic. Chiar de la bun început directorul i-a pus o sarcină clară: școala trebuie să aibă nu pur și simplu cor, dar unul dintre cele mai bune în oraș. În momentul organizatoric și la prima repetiție el a declarat: „Să-i adune pe elevi la cor poate orice profesor, iar dirijorul trebuie să aibă grijă de repertoriu”. Victor Covalciuc, voinic cum era, l-a prins cu mâinile pe Ștefan Andronic și l-a ridicat sus, pe o masă, spunând: „Locul dirijorului trebuie să fie mai sus, ca să-l vadă pe orice corist”. „După aceea, își amintește domnul Ștefan Andronic, s-a apucat și i-a aranjat pe elevi după înălțime, la același nivel. Celui care nu ajungea la înălțimea cuvenită, i se puneau sub picioare niște scândurele, care erau folosite și la repetiție, și la concerte. Iar mie mi-a declarat: „Dirijorul trebuie să fie ca o vedetă, îmbrăcat ca din cutie, întotdeauna cu dispoziție bună...”. Chiar i-a spus șefei cantinei școlare să aibă grijă ca nu cumva să fiu flămând. Și ținea toate acestea sub control. Iar rezultatul a fost cel dorit de directorul Victor Covalciuc: corul Școlii de la Roșă deținea întotdeauna primele locuri la concursurile orașenești”. Așa i-a fost soarta lui Ștefan Andronic să se transfere la Chișinău, dar ocupația i-a rămas neschimbată: cea de dirijor al corurilor de copii. „Am o deosebită satisfacție, lucrând cu copiii, remarcă

domnul Ștefan. Primul cor creat la Chișinău a fost numit „Cutezători” – o denumire semnificativă. Însă ea le-a părut suspectă funcționarilor de partid, căci pe atunci în România exista o revistă pentru copii cu o astfel de denumire. Am fost nevoit să schimb denumirea

Ganea. Iar eu continui să mă ocup de soliști”.

È meritul muzicianului Ștefan Andronic la crearea primului studio coral din Moldova, „Lie ciocârlie”, care, spre deosebire de „Vocile primăverii”, a evoluat pe scena Filarmonicii din Cernăuți.

și am preferat „Vocile primăverii”. Așa a apărut renumita corală. Acum i-am încredințat bagheta de dirijor fostei mele eleve și membre a corului, Mădălinei

Copământeanul nostru a activat trei ani și la Ministerul Culturii din Moldova, reușind să deschidă în acea scurtă perioadă douăzeci de școli de artă pentru

copii.

O colaborare în decursul a patru decenii l-a apropiat pe dirijorul Ștefan Andronic de marele poet al națiunii, Grigore Vieru. l-a unit cauza de a se consacra copiilor prin muzică și cuvântul artistic. „Grigore Vieru a fost pentru mine un trimis al lui Dumnezeu”, constată cu profund regret după pierderea prietenului domnul Ștefan. Iată, nu demult am reușit să realizez un vis de-a lui Vieru – am editat un manual de solfegiu, numindu-l, tot în stilul marelui nostru poet, „Împărăția minunilor”. Am descris sisteme noi de însușire a cunoștințelor muzicale generale, folosite în prezent în întreaga lume, mai ales cea relativă (de însușire a notelor cu ajutorul celor șapte trepte) și cea absolută (clasică). Una dintre cele mai mari realizări ale conlucrării lui Grigore Vieru cu Ștefan Andronic a fost volumul „Roua Veșniciei”. „Mai precis, este vorba de un tandem, accentuează domnul Ștefan. Împreună cu noi a fost și compozitoarea Iulia Țibulschi. Totul a început de la „Nocturna” lui Mozart. Ascultând-o, Grigore Vieru mi-a spus că ar putea scrie versuri, inspirate de muzica clasică. Ceea ce a și făcut. Așa a apărut „Roua Veșniciei” cu 700 de piese. Apoi am scos de sub tipar o altă lucrare solidă „Să trăiască visele”, ce include 1000 de piese ale muzicii noastre naționale, piese de compozitori români de pe ambele maluri ale Prutului”. La editarea acestor lucrări muzicianul Ștefan Andronic a fost ajutat de fiul său Gabriel. În „Roua Veșniciei” autorii afirmă: „Omul nu poate exista fără muzică. Prin sunetele muzicii omul vorbește într-un mod specific cu Universul, cu Materia. Muzica unește Pământul cu Cerul și Omul cu Divinitatea”. Este un adevăr de care maestrul de cor și profesorul Ștefan Andronic îi convinge pe discipolii săi – copiii cu voci de înger.

„Muzica, floare aleasă a sufletului”

Fetița care s-a născut cu cântecul pe buze Ala a văzut lumina zilei în familia agronomului Grigore și profesoarei Tamara Caștelean din Dranița, raionul Noua Suliță. Harul muzical, cu care a înzestrat-o pro-nia cerească, a fost observat foarte repede și eleva Ala Caștelean participa mai la toate concertele de la școală și din sat. Primul profesor de muzică i-a fost Iurie Levcic, care o susține și acum, apoi a îndrumat-o Larisa Juravliova din Noua Suliță. A frecventat Școala de muzică pentru copii din sat, având posibilitate să participe la festivalurile raionale și regionale. Consideră o performanță a sa evoluarea în cadrul unor concursuri din Moldova.

– Am fost invitată de câteva ori la Concursul „Micul Print” de la Chișinău. Ultima dată am fost acolo în calitate de membră a juriului. Un alt concurs din capitala Moldovei, care a însemnat mult pentru mine, a fost „Două inimi gemene”, afirmă domnișoara Ala.

Acum, având serviciu, preferă festivalurile și nu concursurile.

– Pentru mine participarea la festivaluri e mai simplă. Deseori sunt invitată, dar

particip atunci când am posibilitate, ne măturisește domnișoara Ala. La serviciu sunt pasionată de cuvântul legii, doar conștient

mi-am ales profesia, iar acasă, în timpul liber, găsesc cel puțin o oră pentru cântec. Cântecul e ceva deosebit pentru mine și el

mă îndeamnă să mă perfecționez mereu. Sunt deprinsă cu el, ca și sportivul cu antrenamentele zilnice.

Dacă până nu demult succesul unui interpret depindea în mare parte de orchestra care îl acompania, acum, în veacul calculatoarelor, tehnologia e cu totul alta. Îți imprimi aranjamentul muzical și poți evolua oriunde, având la dispoziție un laptop și un microfon.

– Interpretez cântece populare românești, dar mai mult prefer cântecele de estradă. Una dintre interpretele mele preferate este Nelly Ciobanu din Moldova, afirmă domnișoara Ala Caștelean. În copilărie eram încântată de Sofia Rotaru, dar și acum ea continuă să rămână pentru mine un model.

Ala Caștelean iese pe scenă, având acompaniamentul amenajat și imprimat de Lucian Colac din Costiceni și de Vitalie Rusu din Stroiești.

– Ambii sunt foarte buni specialiști și mai toți interpreții din raionul Noua Suliță, care evoluează des, apelează la serviciile lor, constată domnișoara Ala. Ei au și studio, unde ne putem imprima cântecele. Deci, „industria muzicală” este pusă pe roate.

– Așa ca la adevărații artiști, observă domnișoara Ala. Niciodată n-am regretat că nu am ales calea profesionistă în muzică. Statutul de artistă amatoare mă satisface, la fel cum mă satisface ocupația la notariat. Mă bucur că sunt solicitată, că vocea mea îi cucerește pe spectatori. Primesc mare satisfacție și prin faptul că am elevele mele. La Dranița dau lecție de vocal câtorva fete talentate.

Nici o zi fără cântec – de această deviză a interpreților profesioniști se conduce și Ala Caștelean, iar atitudinea ei serioasă față de muzică îi va asigura și alte succese. Firește, mai ponderabil, doar e la început de cale...

„Ciocârlia” bucovineană care a încântat Ecuadorul

Virtuosul violinist cernăuțean, Nicolae Hacman, cucerește inimile spectatorilor prin interpretarea piesei „Ciocârlia”, incluzând-o neapărat în programul celor mai importante concerte. Artistul emerit al Ucrainei a recunoscut că piesa „Ciocârlia” este cartea de vizită al celui mai veritabil instrumentist, căci nu oricine poate recrea pe strunele viorii întreaga gamă a concertului feeric al primăverii. Însă, muzicianul nici nu bănuia că în familia sa crește o vocalistă cu un har deosebit, o adevărată „ciocârlie”, cum deseori sunt caracterizați ilustrii cântăreți.

- Când în anul 1992 am creat Ansamblul „Mugurel” și trebuia să-l scot în lume, în Polonia, mi-am dat seama că ne lipsesc vocaliștii. Am luat-o pe fiica mea, Luciana, și pe Marian Talabă, pe atunci student la Colegiul de arte „I. Vorobchievici” din Cernăuți, iar în prezent solist la Opera din Viena. Iată așa i-am deschis Lucianeii calea spre scena cea mare, recunoaște tatăl ei, violonistul Nicolae Hacman.

În acea perioadă, când la festivalurile și manifestările culturale, organizate de societățile românești din ținut, evolua ansamblul lui Nicolae Hacman, pe scenă apărea neapărat și „fiica tatei” - Luciana. Mulți îi preziceau o strălucită carieră de vocalistă și nu au greșit.

Luciana Hacman a absolvit două facultăți - de dirijor de cor și vocalistă la Colegiul de arte „I. Vorobchievici”. În timpul studenției a însoțit turneele Ansamblului „Plai”, condus de tatăl ei, în Franța și în alte țări Occidentale.

Luciana Hacman a obținut studii superioare la Academia de Muzică din Odesa. Acolo și-a găsit ursitul, tenorul Carlos Villacencio, din Ecuador. După nuntă Luciana a plecat împreună cu soțul în Ecuador, în orașul

de baștină al soțului - Guayaquil. Iată așa a ajuns cernăuțeanca noastră peste ocean, la zeci de mii de kilometri de locurile natale. Muzele din Ecuador au blagoslovit-o la o carieră fantastică și sunt cele mai aproape de ea.

- Luciana a îndrăgit Ecuadorul, poporul lui, a învățat spaniola și interpretează cântece în această limbă mai bine decât artiștii locali, remarcă donnml Nicolae Hacman. Cântă deopotrivă și în spaniolă, și în engleză. Colaborează cu mai multe ansambluri și cu orchestra simfonică, având în repertoriu și piese clasice, și cântece de estradă. Anul trecut a fost invitată să interpreteze imnul echipei de fotbal locale „Barcelona” în finala Cupei Ecuadorului în fața a 40 mii de spectatori. Felul cmn a interpretat Luciana acest imn le-a plăcut foarte mult suporterilor, încât ea a fost invitată și la meciul final din anul curent, iar presa a menționat că cea mai bună pe terenul de fotbal a fost interpreta Luciana Hacman.

De altfel, presa ecuadoriană o ridică în slăvi pe soprana Luciana Hacman, remarcând că ea interpretează cu măiestrie baladele și este încântată de „bolero” - dans și cântec spaniol.

Pictorul Ștefan Zaporojan din Ostrița Herței creează minuni la Lisabona

Originar din Moldova, Ștefan Zaporojan s-a stabilit cu traiul la Ostrița, raionul Herța, situat chiar lângă Cernăuți. A lucrat la școala din sat și mai mult de două decenii își câștigă existența la Lisabona, în Portugalia. Aici i-a surâs norocul, fiindcă și-a găsit de lucru după specialitate. Este pictor și picturile lui în acuarelă sunt foarte întrebate și apreciate, fapt despre care a scris „Libertatea Cuvântului”.

Până a se vedea la cea de a doua expoziție personală, organizată la Cernăuți (prima a avut loc la începutul anului 2019), domnul Ștefan Zaporojan își plasează creațiile pe contul său de pe Facebook, pentru a fi apreciate de admiratorii artelor frumoase. El le însoțește și cu notițe, ajutându-i pe „navigatorii” din Internet să înțeleagă mai bine mesajul artistic al autorului. Pictorul Ștefan Zaporojan afirmă: „Creativitatea este esența noastră. Fiecare dintre noi, conștient sau nu, ne creăm realitatea și lumea din jurul nostru. Lumea se va schimba, dacă toți oamenii de pe planetă vor fi angajați în ceea ce iubesc, nu pentru un salariu mare, ci pentru ceva ce poate trezi inima și sufletul”.

LIBERTATEA cuvântului

Sef redactor
Mihai GROSU

Adresa redacției: or. Cernăuți
str. Mickiewicz, 5
tel. mobil: +380(50)722-64-65
lcuvantului@gmail.com

<http://www.liberti.com>

Redactori:

Vasile Romeo
CARLAȘCIUC CRĂCIUN

Contul de decontări

p/p 26006011348150
Cod EDRPOU 39301520
в ПАТ “Укрсоцбанк” (м.Київ)
МФО 300023

COFONDATOR AL ZIARULUI -
COLECTIVUL REDACȚIEI

Свідоцтво № ЧЦ 498-178 ПР від 16.07.2014

Design și adaptare
computerizată
Andrei BRUDÂC

Віддруковано у ГП Ключук С.М.
м. Чернівці, вул. Заводська, 37 в

Autorii materialelor publicate poartă responsabilitatea totală pentru veridicitatea faptelor expuse. Redacția poate să publice materiale fără să împărtășească punctul de vedere al autorului.

Retipărirea materialului este posibilă doar cu consimțământul autorului. Preluarea materialelor publicate în paginile ziarului este posibilă doar în cazul când se face referire la săptămânalul „Libertatea Cuvântului”.

Ціна договірної

tir. total: 1000